

P19 Cr II 87.1

БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

1060186

14322

Дружтво при Пушкарству, III. рачна усава
2556 Р 15 Ср II 87. 1

БОЈ ПОД КРОЈОМ

ЋОРЋА КАСТРИОТА СКЕНДЕР-БЕГА
СА ТУРЦИМА.

или

ЉУБИСЛАВ и МИЛИСА

Жалостна игра у три раздела.

од

ВУЛА БОГДАНОВИЋА

бив. началника среза Темнињског

МАТИЦА
СРБСКА

Васа Пасковић.

У БЕОГРАДУ

У ДРЖАВНОЈ ШРАМПАРИЈИ.

БИБЛИОТЕКА
1864.

МАТИЦЕ СРПСКЕ

14322

ДЈЕЈСТВУЈУЋА ЛИЦА.

Марко } Сердари.
Павле }

Љубислав Пуковник син Павлов.

Милиса Кћи Маркова.

Марко } Дворо служитељи.
Миличко }

Мара Служавка.

Властољуб Быв. Чиновник.

Вила.

Мурат Цар турски.

Мустафа Велики везир.

Шелат, Више војника Албанески и Турски и
више момака.

Догађа се код града Проје у Тиран-Пољу.

ДЕЈСТВО ПРВО.

ПОЈАВА I.

СОБА.

МАРКО (*Сам седи на столицу*) жене и мушке деце лишен, а остарио сам; ратови сваке године све који од кога црњи и гори умножавају се и грозе жалостној Албанији. Ја као сердар морам на сваки бој ићи, смртан сам могу погинути. —

О. Кћери! јошт ти утіехо моја да ми те је усрећену видети, онда ми не би жао било ако би и погинуо, ја имам доста добара можеш срећна бити, но ако те ја срећи упутим, а то је моја родитељска дужност. Ја ћу јошт ове вечери моју дужност испунити, само нека ми Бог у предпријатију овом помогне. (*повиче*) Мирко.

МИРКО. (*Уђе у собу*) заповідајте господине.

МАРКО. Иди ми зови Павла мог віерног пријатеља; кажи му да има са мною важна посла.

ПОЈАВА II.

Павле и пређашњи.

ПАВЛЕ. (*У то врѝеме уђе у собу.*) Ох — Марко! како сам радостан чуо, ове из уста твои, пријатељске речи: „Зови ми Павла мог вѝерног пријатеља,“ како ми оне у ушима звече и тврдо обвезују пријатељству твојом.

МАРКО. Седи брате (*пружи му столицу*) како би другојачије и рећи знао, кад то заслужиеш; твоје пријатељство није ми тек сад познато, ја сам га и у највећим опасностима познао.

ПАВЛЕ. Знамо ми један другог добро пријатељу; но ме питај што сам ти у ово доба дошао.

МАРКО. Чуо си да сам хтео сада по теб послати, срећа, ти ми сам дође, да те не чекам.

ПАВЛЕ. Чини ми се да ће мо једног мѝења бити. А знаш ли вѝерни друже да ће мо сутра на војску.

МАРКО. Знам брате, казао ми је краљ. Цар турски послао је многу војску, и пред њом Мустафа - пашу, кога смо пређе с' многим воинством побједили и у бѝегство обратили, кажу да је већ близу границе наше.

ПАВЛЕ. Што му драго, нека шиље војске колико хоће, неће му план за руком изаћи; бранит ће мо се док нас једног траје.

Марко. Ако сам стар, Бога ми іошт ми іе мило за отацтво борити се; познат' ће Турци опет Албанезе.

Павле. Нека нам краља Бог поживи, лако ће мо Турке као и досад што смо, надвладати; но ваља нам се постарати да воініке у ред добар поставимо.

Марко. Бога ми, мои воіници у свако доба готови су, и іа с њима смем пред најсиљниом воіском стати. Храбри су и одважни као рисови.

Павле. И іа под командом добро воинство имам; но опет не сам тако сигуран да у боіу погинути нећу. Моі приіане! кои се крчаг често на воду носи, мора се разбити, и ми, ако смо стари воіници можемо опет погинути; іер ми смо коњаници па морамо на іуришу и витешкоі сили боі да одржимо.

Марко. Тако іе брате; ал' іа се смрти нестрашим. Млого сам пута њоі у очи гледао, па ево сам іошт фала Богу жив. Сад ми само іошт та брига остаіе кћер моіу іединицу у срећену видити, па онда и ако погинем не марим, за отацтво ћу погинути, и славно име потомству оставити.

Павле. Тако и іа мислим приіатељу, па сам наумио сна мога Љубислава као іединца најпре усрећити, а у срећи ћу га, ако іа и ти приіатељу віерни, приіатељства нову свезу учинимо. Сад ме ваља разумеш.

МАРКО. Разумем пријатељу драги, ја сам те зато баш и звати хтео. Мало прије си погодио, да ћемо једног мијенија бити, једно и јест мој пријатељ и Богу благодарим што нас је с'јединио.

ПАВЛЕ. (*Устаје и пријатељскии Марка за руку вата.*) Ја ћу ти истину казати, да сам дошао вечерас ако је твоја жеља да се опријатељимо. Мој је син' за женидбу, а кћер твоја за удају, ето све је то што сам ти исказао.

МАРКО. Ја сам томе сагласан.

ПАВЛЕ. Кад је тако, а оно смо готови. Ајде јабуку да учинимо.

МАРКО. Ја сам рад, но чекај старче да видимо шта ће деца рећи.

ПАВЛЕ. Све је то готово пријатељу, ја сам опазио да мој син твоју кћер страшно љуби а она њега такође. Даклем ништа нам на путу не стои, но јабуку да учинимо.

МАРКО. Нека је срећно и частито (*повиче*) Мирко.

МИРКО. (*Дође*). Заповедајте господине.

МАРКО. Иди зови мог младог полководца, кажи му да је отац његов овде код мене.

МИРКО. Оћу господине (*радостно*)

МАРКО. (*повиче*) Маро.

МАРА. (*дотрчи*) Заповедајте господине.

МАРКО. Кажи кћери моја Милиси нека се опреми вечерас ће јој просци доћи.

МАРА. (полазећи радостно). Благо мени моја је господична усрећена. И ја ћу бити с њоме срећна. (оде).

ПОЈАВА III.

Љубислав и пређашњи.

ЉУБИСЛАВ. (Уђе у собу поклони се Марку и отцу свом.)

ПАВЛЕ. Добро дошао сине мој срећно је ово вече за тебе.

ЉУБИСЛАВ. Ја се радујем јер осећам. —

ПОЈАВА IV.

Милиса и пређашњи.

МИЛИСА. (Пољуби отца у руку па затим и Павла.)

ПАВЛЕ. Узми сине Љубиславе овај бисер с прстеном и даруј своју заручницу. (пружа).

ЉУБИСЛАВ. (Примајући бисер с прстеном), Добри отац, ви сте ме усрећили. (предаје Милиси а Милиса погледа у отца).

МАРКО. Негледај у мене кћери моја, но узми и буди срећна. Бог нек вас благослови.

МИЛИСА. Добри отац! (Прими дар и пољуби Љубислава у руку.)

ПАВЛЕ. Е готови смо пријане и жељу испунисмо.

ЉУБИСЛАВ. Вама сам најтоплију благодарност дужан, о благодјетељи мои. (Увати Милису за руку и клекну обоје пред родитеље.) Примите нашу топлу благодарност, коју вам

синовно клечећи указујемо у родитељска ваша
срца. (*Дигну се.*)

Марко. Будите срећни децо моја. (*Павлу*)
Пријатељу віерни, аїд да вечерамо време іе.
(*оду.*)

Љубислав. (*Држећи Милису за руку*) ви-
диш Милисо како смо срећни.

Милиса. Ах Љубиславе! — —

ПОЈАВА V.

Милорад и пређашњи.

Милорад. (*Уђе у собу и поклони се*) краљ
вас позива Љубиславе, поитаіте, іа одо да
позовем Павла и отца вашег.

Љубислав. Знам зашто нас краљ зове, сад
ћу іа доћи Милораде (*Милорад оде*) (*Милиси*)
Милисо іа морам ићи.

Милиса. Оћешли се опет вратити и до-
ћи овде.

Љубислав. Доћи ћу да, ове вечери дати
одлазак мој іавим, и опростим се с тобом;
ти ћеш ме у башти мало причекати. (*оде.*)

Милиса. Гди ће то ићи, боже мој. (*оде.*)

ПОЈАВА VI.

Башта код Марковог двора.

(*Избје сахат дванајест.*)

Милиса. (*Према месецу сама*). Да, већ іе
пола ноћи, час дванаіет избі, а Љубислава
іошт нема. (*Погледи горе*) већ и месец за-

облаке тавне залази, они га обкружавати почеше, и пут помрачише, сад невиди доћи. Зашто се криєш луно у таї тавни флор? Осветли предел блага богињо да ми Љубислав за свѣтлости твоїе дође. Ти се криєш немилостива царице; ти моју молбунеслушаш, и срдшиш се ваља, што љубим. — О блага луно, ти познаєш моје срце, оно је само Љубислава изабрало; оно само њега љуби, и њему сам се посветила вечито, па зашто се срдшиш? А ено је! Ти си чула глас мој, о ноћна царице; ти се дакле несрдшиш. О ја ћу те свагда волети и светлост твоју почитовати, кад си тако добра и милостива. Ја ћу ти овај од ружа віенац поклонити, (покаже віенац) а Љубиславу други ћу оплести, само немој да се сакриєш. Терај све облаке од себе, јер ти они светлост одузимају, па какоји трпиш? О Боже нема га јошт, гди се сад задржава? — Љубиславе зар си неверан тако скоро постао? —

ПОЈАВА VII.

Љубислав и пређашња.

Љубислав. (*Хитро дође.*) Не несам ја теби неверан мила моја, нити ћу бити, ја сам хтео раније доћи, но ме је краљ задржавао и заповієст ми издао, да на војску сутра рано идем.

Милица. (*Уплашено.*) Шта! на војску?!

Љубислав. На војску јест, да тамо ве-

нац и мени и теби оплетем, кои увенути неће, а овај од цвећа скоро увене и нестане га.

Милица. Ти то нећеш чинити, ако ме љубиш, зар мене испрошену да оставиш? коме? Ја те молим' немој ни, ја ћу краља молити, да те мене ради остави, он је добар допустит'ће.

Љубислав. Како би укор тај ја поднети могао, зар ме неби назвали женским мекушцем, кои само једне женске ради и бојазљивости од војске остаје. Не љубезна, ти то нећеш чинити, ако ми части желиш; ја морам ни да оправдам краљево к' мени поверење. Ти пак положи на Бога надежду, да ћу у објатија твоја, као побједитељ и невредим доћи. Онда ће мо с часћу и славом брачне вијенце на главе метути.

Милица. А ако Боже сачувај погинеш, шта ћу онда ја несрећна чинити.

Љубислав. Ни је сав свијет у мени једном, ти опет можеш срећна бити. Зар је мало Албанезскији младића и благородника, но ја мислим да до тога неће доћи. Ја сам се у биткама већ добро извештио, употребит' ћу све силе, невредим теби доћи, само буди спокојна.

Милица. Ја без тебе живјети немогу, и Боже сачувај да погинеш, знај дате преживела неби: А кад ћеш се вратити, да те радостно дочекам?

Љубислав. Кад побіеду одржимо.

Милица. Кои то несрећник на Албанију удара.

Љубислав. Мустаф-паша с' многим воїнством. Ми смо њега јошт једанпут надвладали. Ево ову сабљу онда сам добио.

Милица. Боже! дал ће те га сад надвладати.

Љубислав. Ништа се нестражи ти анђелу мој, ми ћемо га лако побіедити. Ти пак буди спокојна, ја морам ићи, јер сутра рано полазимо. С' Богом мила моја Милицо, и буди у надежди да ћемо се опет видети. (Оде.)

Милица. Шта зар оде? О Боже сачувај га од сваке напасти, ако он погине, и ја више живити нећу. (Погледи за њим): Да, оде и мене остави. Иди мили предмету мисли и задовољства мог, иди од мене, но ум и срце моје с' тобом путује, и нигда се раставити неће. Ја ћу ти за одлазак једну піесмицу одпјевати, коју сам у жалости овој измислила; она је проста, но срцу моме јако чувствителна. Ти мили зефиру, однеси му немоћни глас овај, ули у срце и чувства његова. (Пјева.)

Предмет љубкіи срца мога,
Сад од мене одлази;
На погибељ води себе,
јер на војску полази. —

Зађе сунце за облаке,
 Дал' ће када синутн;
 Дал' ће тугу с' срца мога,
 Лучом своим скинути. —

ПОЈАВА VIII.

Мара и пређашња.

МАРА. (*Дође јој полако*) О господична од
 кад вас тражим, и да нисте запевала, јошт
 вас наћи неби могла.

МИЛИСА: Добра марице, ја непевам, но
 тужим жалостно; зар ти непознајеш.

МАРА. А зашто ви тужите, шта вама фа-
 ли, кад сте у отца јединица и богата.

МИЛИСА. О Маро! ал' си дете, зар је
 богатство у злату и драгом камењу? Ни је
 сладка Маро, но је богатство у добром срцу.

МАРА. Ја то неразумем!

МИЛИСА. И треба да незнаш добра Марице,
 јер свака је несрећна, која то разуме, као
 и ја што сам. О зашто сам га познала.

МАРА. Ви ваљда неког љубите, па нисте-
 ли испрошена.

МИЛИСА. Јест Маро, љубим, и испрошена
 сам, па зато и тужим.

МАРА. Зашто би сте тужили, кад је Љу-
 бислав здрав.

МИЛИСА. Јест здрав, но на војску иде, и
 здрава себе к' погибели води. О зашто допу-
 сти света воља, да се људи по међу себе ту-

ку. Зар' је мало роду човечанском', штога и времена смрт коси? Но опет наівећу славу у побіедама наоде. О Маро, ја сам другоіа-чиіе пре судила, него што сам Љубислава познала; ја сам ти наіволела чути іунака, па зато сам се у њега овако іако и заљубила; а сад, садми је тешко и помислити.

МАРА. Аідите господична да спавамо, мож да ће вас господин тражити, іер и он мора у воіну ићи.

МИЛИСА. Шта! Зар и отац?

МАРА. Іест. Њега је краљ звао и запо-віест му исту издао.

МИЛИСА. Боже, све ме печали, ја морам од туге умрети.

МАРА. Немоіте скорбити господична, ви сте добра, неће вас Бог заборавити.

МИЛИСА. Добра Марице ти ми као анђео говориш.

МАРА. Аідите господична, мислим да го-сподин на вас одавно изгледа.

МИЛИСА. Аіде Маро (оду).

ПОЈАВА IX.

Планина код поља Орунића.

ЉУБИСЛАВ (с' мачем у руци дође) Да, ову-да наша сила турке протера и Бог зна гди је досад одишла. Ох, што іу стићи нисам могао, да іошт оне варваре по овоі шуми ви-іам'; ал' је бадава неби ништа учинити могао

іер ми је коњ іако рањен, и од многог трка скоро полу—мртав. (ода мало) За чудо ми је, да ни іедан од моїи воїника неопази кад ми коњ паде! — Помислио би да су ме оставили, да непознаіем' љубов' и віерност моїи воїника коїу према мени имају. Не, нису они мене изневерити хтели, но іи је љубов' к оташству распалила, да су на мене и не пазећи онако хитро турке протерали. О храбри моїи воїници, како ће вам бити, кад видите да вам предводитеља нема, ви ће те помислити да сам' погинуо (тргне се).

ПОЉАВА Х.

Павле и пређашњи.

ПАВЛЕ. Сине сладкіи, ціели дан сам те по воїски и міесту сраженија, мртва или жива свуда тражио? Гди си досад био?!

ЉУБИСЛАВ. Ја сам отац с моим' коњаницима до овог брега турке дотерао, и ту ми коњ паде. Воїници разіарени неопазивши да коњ подамном' паде, као лавови мимо мене прођоше и турке отераше іуначкіи.

ПАВЛЕ. Јели краљ пред њима?

ЉУБИСЛАВ. Он је свуда први то вам је познато. О како је се храбро у последњем іуришу борио, падали су іадни Турци под ударима мача његовог као снопље.

ПАВЛЕ. Па кад краљ види, да тебе у воїци нема шта ће помислити? Без сумње помислит'ће да си погинуо, као што сам' и ја

мислио, кад те ціео дан наћи несам могао. Но ме ти овде причекај, да ја војску притигнем и јавим краљу да си у животу. Ми ће мо се одма вратити јер коњаници немогу уз планину ову далеко у потеру ићи, и морају се овим путем натраг вратити.

Љубислав' Идите отац, ја ћу на вас очекивати, и тако ми је усамљено ово мјесто за који час мило.

Павле. Ми ће мо се сад вратити. (оде)

Љубислав. Ах љубазна Милисо, сад смо срећни. Гордога Мустафу с' многим воинством' његовим на пољу Орунићу побједисмо и срамно у бјегство обратисмога. Сад је отачство у безопасности, јер му негрози више сила турска. Сад ће мо сладка Милисо, мирни живот у срећном отачству нашем проводити. — Мене је у сваком случају твоја љубав већим јунаком чинила и само једина помисао на тебе, и на Бога надежда, чинило ми је то, да сам кроз највеће гомиле Турака, као кроз бездушне кипове пролазио, и њи као снопље под ударима мача мог, обрао, ја се никакове опасности страшио несам, ти си ми свагда у уму била, и као хранителни анђео оживљавала ме. Радуј се мила Милисо скоро ћеш твог љубећег те Љубислава видети. (тргне се.)

Павле. (Из планине виче.) Љубиславе си не, гди си (појави се.)

Љубислав. Ево ме отац ја сам к' путу готов.

Павле. Знам сине даси к' путу готов, јер си рад час пре Кроју поодити, срећан си што Турке разбисмо, а не би Кроју скоро видио.

Љубислав. Јели ми се војска повратила.

Павле. Јест само коњаници, јер нисумогли уз' ову планину за Турцима у потеру ићи, а пешаци одоше за њима, и добили су заповіест да ии до границе наше терају.

Љубислав. Зар неће коњаника у потери тој ићи.

Павле. Ја неznam, то ће краљ вагда одредити, он се је с коњаницима повратио.

Љубислав. Јел' се и Марко вратио?

Павле. Вратио се, и он ће сад доћи. О што је тај човек чуда починио. Ја сам га молио да се већ окане Турака, данас гњев Божи непостигне, но бадава, он све јаднако из свега гласа на војнике виче, и јадне разштркане Турке са земљом саставља. Краљ добродіетелни краљ, видећи да Марко никако од потере неодустаје, зовне га к' себи, и мало зато укори, те га једва обустави.

Љубислав. А што би му укор давао, што варваре умањава.

Павле. Ваља се сине Бога бојати у срећи као и у несрећи да гњев његов против

нас неподигнемо. Нама је доста што смо и побієдили, и као побеђенима дужни смо живот праштати. Ми нетреба кад смо у срећи да свирієпи будемо, но треба нам тек онда милостивим бити, да тим љубав Божију заслужимо јер је и срећа неједнака. Помислимо, да није побієда наша промислом Божиим била, би ли могли ми с' десет хиљада толику силу надвладати. Зато треба добродіетељни према пријатељу и непријатељу, праведни, добри и милостиви да будемо, пак ће нас онда и Бог заштитити. А имамоли једанпут всемогућег заштиту, онда нам се није Мурата ни његове силе бојати. Помисли колику је силу он и више пута на Албанију шиљао и нигда успієти није могао. (тргне се.)

МАРКО. (из планине) О Павле. (појави се.)

ПАВЛЕ. Ево ме брате! Оди овамо. Еј фала Богу што те жива и умієрена видим.

МАРКО. Жив сам брате, но незадовољан, што ме краљ од предузетог діела одврати. Ја сам се одважно био турке и преко границе наше терати, и у потери овој умаљаватији, нек је мање варвара, но краљ ми недопусти већ посла Радивоја с' две хиљаде коњаника, да на турке мотри, да неби народу никакове штете чинили, вароши или села палили, и заповієдио му је нигди турке ненападати без нуждног случаја, ја знам он ће ово свето испунити; — а ја, ја би се истина краљу обе-

Њао али би познали Турци кои за њима у потеру иде; Бога ми неби ни хиљаду преко границе прешло.

Павле. Знао је то краљ добро, зато те и пустио није, јер се бои гњева Божијег.

Марко. Зашто се бојати гњева Божијег, зар што варваре под којима толики свијет стење, умаљавамо? То је баш вољом Божиом ако оћеш' да ти кажем! Удри ти њи као змије гди год њи нађеш' па ћу ја Богу зато одговора дати. Но прођимо се више овакови разговора, већ ајдте да поитамо и војнике пристигнемо.

Павле. Али Љубислав коња нема.

Марко. Знам ја (Љубиславу) тако сине мој сад си ми мио, тако ваља војнику бити. (пљеснега по рамену) Ајде сине краљ је за тебе питао, и он зна, да си ти због коња од војске остао, он ће теби бољега даривати.

Љубислав. Господине, а оћемо ли одма одавде кренути се и у Кроју ићи?

Марко. Оћемо сине у Кроју право ићи, јер немамо узрока овди више задржавати се. Турке смо фала Богу разбили, отерали, и од њи отачство очистили, но поитајте да војнике пристигнемо краљ ће нас очекивати. (оду)

ПОЉАВА XI.

Башта код Марковог двора.

Милиса. *(сама у башти при заоду Сунца)*
 Двадесет дана, како смо се на овом мјесту
 растали жалосној ми протекоше ни гласа
 чути несам могла шта се је у битки случило.
 Шта ћу чинити? Ево Сунце двадесетин пут
 заоди и исходи, сав свијет и све животно
 обасјава, и заодом своим' у таму покрије, но
 онда Луна бар изађе и свијет осветли, а ме-
 не тужну, нити Сунце грије нити Мјесец
 обасјава, све ми је мрачно. Ти сјано сунце,
 прими моју молбу: сутра кад високо главу
 своју дигнеш, погледај на жалостну Алба-
 нију, коју су већ мртва тјелеса, несрећни у-
 нака њени покрила, види, јели мој Љубислав
 погинуо, и кажи ми, да му жалостна гроб на-
 ђем. *(трне се и окрене:)*

ПОЉАВА XII.

Властољуб и пређашња.

Властољуб. *(с' два мотка наоружана и писмом у руци)* Добро вече драга господич-
 на, мило ми је да сам вас саму нашао, сам'
 ми Бог поможе. — Примите ово писмо од
 отца вашег и управите по њему себе срећи
 вашој.

Милиса. *(уплашено)* Да нисте с' војске
 дошли? јесте ли видли отца мога и Љуби-
 слава.

Властољуб. Ја сам с' војске дошао, читајте ово писмо, оно ће вас најбоље уверити (*преда јој писмо.*)

Милиса. (*Узме писмо и чита велегласно.*)

Љубазна кћери!

Данас смо се сразили на пољу Орунићу с' Турцима, и тути је Љубислав погинуо. (*баци писмо и повиче.*) Погинуо? И јаћу сад. — Гди је отров? Гди је смрт? — О Боже! Што ћу сад жалостна чинити. (*клоне главом жалостно.*)

Властољуб. (*довати бачено писмо*) Читајте даље ублажите се, видићете да нисте тако несрећна. У њему има важан предмјет среће ваше.

Милиса. (*слабо*) Оставите ме на миру, видим ја срећу моју.

Властољуб. (*Пружи јој писмо.*) Читајте даље, оно ће вас ублажити.

Милиса. Само ће ме смрт ублажити, а друго ништа. (*Прими писмо и чита даље*) Ти се немој ни мало печалити што је погинуо, јер је худо према крају и отачству у боју поступио, ко је ћути кад дођем обширније приповедити. Он незаслужује руку твоју, ми смо преварени. — Ево шиљем Властољуба, њему сам те поклонио, и он заслужује руку твоју по вољи отца твог: (*Повиче.*) Шта на-

опако?! Љубислав истина погинуо, и ја сам већ другом обручена, то неће за живота мога бити. (*Срдито.*) Даље те читати нећу о несрећно писмо ма шта у себи садржавало. (*мете у недра.*) О Љубиславе ја сам ово предвидела, но знај да ћу се и ја скоро код тебе преселити, и вјерна ти остати.

Властољуб. А шта мени фали, зар је Љубислав бољи од мене? врате се господична у томе, но што му драго, ви сте моја, он је погинуо.

Милиса. (*Жалостно срдито.*) Идите ви с Богом, ја сам испрошена. (*оде.*)

Властољуб. (*Показујући песницу срдито.*) Иди упорно створење, које ме видим јако презиреш, но што немогу ласкательством. (*Лупи ногом.*) То ћу за цијело кад силу употребим учинити. Отац јој овде није, а Љубислав такође, може ми план за рукомиспаста. Нећеш се с Љубиславом вјенчати птицо ма ме главе стало, јер сад си у мом кафезу. Покорит' ћеш се ти плану мом' девојко, само некаме Бог поживи. С' вољом или без вољети се мораш самном вјенчати. Но томи ваља што пре учинити, док оне змије с' војске не дођу. (*На момке.*) Ајде у двор у нутра, да прислушамо, шта ће се о мени разговарати.

ПОЈАВА XIII.

СОБА.

Милиса и Мара дођу.**МАРА.** Шта вам је господична, те су вам очи тако црвене? Висте плакали?**МИЛИСА.** О Боже! —**МАРА.** Шта вам је?**МИЛИСА.** Крајња несрећа за мене и младост моју сладка Маро, ја сам већ за онај свијет приправна.**МАРА.** Шта! какови свијет!**МИЛИСА.** Кад је и Љубислав тамо. —**МАРА.** Од кога сте чули?**МИЛИСА.** Читај ово писмо. (*Писмо јој преда.*)**МАРА.** (*Мара писмо узме и прочита у себи.*) Ово није господинова рука, ја добро познајем, то је превара. Који вам је ово писмо предао?**МИЛИСА.** Овај исти ветрењак, коме сам по несрећи мојој, после смрти Љубислављеве обручена.**МАРА.** То није истина, није Љубислав погинуо, — а да и јест, неби вам Госоди ијавио нити је пак отац ваш, њему вас обручио. Мислите да њега Господин' непознаје. — Он је ово сам измислио, јер је тако ветрењаст и непостојан', да му ни један' посао чист за руком испао није. Па није ли вам' познато

његово са светом' обхођење? Он' вам је је-
дан' од последње класе младића, ког су порока
страсти, тако много обуздале, да се свуда
и свагда слепо њима повинује и угађа њим.
— Ја мислим' да вам је познато, какве су му
службе давали, због отца његовог и нигди
се нескраси, нити место угрија.

Милиса. Знам', казивала ми је покојна
мати за њега.

ПОЈАВА XIV.

Властстољб с' момцима и пређашње.

Властољуб. (*уђе у собу с' момцима, и срди-
то увати Мару за руку.*) Несрећна кћери и ти
се усуди учестност' једног младића дирнути
и карактер му нарушавати. Толи је слушкиње
дужност, Господичну своју од среће одвраћа
ти; сад ћу ти показати. Ти мислиш' ја не-
сам код врата слушао, каковисте о мени раз-
говор имале. (*Срдито*). ево ми сведока, и
они су самном' слушали, скупо ће те кош-
тати.

Милиса. Оставите ви господине девојку,
шта вам је она крива, она је сирота гово-
рила оно, што је од другарица чула, а није
сама из' своје главе извела. Тако вам треба
знати господине, да није поштено код врата
туђи, разговоре прислушкивати. Пустите
девојку.

Властољуб. (*Ласкателно.*) Господична, ја ово за љубов вашу чиним', а нарочито, да јој покажем', да сам ја од карактера младић, а не као што ме она опорочава и црни. Она је с тим у срце дирнула. Ово неможе чувствително срце без велике тегобе поднети.

Милица. (*На страну.*) А баш си чувствителан као будак, и срце ти је као камен, то добро знам, но само да ми те се је отарасити. (*Одважно к њему.*) Е мој господине, није то поштено ни мужествено једно слабомоћно женско, па јошт с момцима напати. Пустите ви њу, ја вас молим и идите; у противном случају, повикат'ћу на момке, да ми у помоћ притеку, но жао ми је вас срамотити.

Властољуб. (*Срдито.*) Шта! повикат' ћеш на слуге. и ја тако уважање код моје обрученице имам?

Милица. Јест господине, по важности карактера.

Властољуб. Зар ви верујете овој (*гурне је од себе.*)

Милица. А! господине, зар толико? Лепо је од вас, јошт док чује мој отац.

Властољуб. Оћете ли се и ви мојој вољи противити? знај, да ја нисам ове момке оружане забадава повео.

Милица. Па шта ћете самном!

Властољуб. (*Увати је за руку.*) Сад ћеш

видити, шта ћу с' тобом, кад си тако упорна. *(На момке)* узмите ју и водите, куда сам вам заповедио, кола су на путу.

Милиса. Еї несрећної мени. А шта ћете с' колима? немојте ме од двора одвајати ако Бога знате.

Властољуб. А! Сад ме молиш!? Видићеш шта ћу с' колима, но иди с момцима без да си и једну ријеч проговорила, јер ћеш утаквом случају на віеки ућутати. *(На момке)* вежите јої уста, док из вароши изађете.

Милиса. *(Одважно.)* Та неће те ви самом то чинити, док је у мени душе. *(Повиче.)* Мирко, добри Мирко, зови слуге и одбрани — *(Затвара јої уста и оће да је одвуку, но она се противи и усиљава.)*

Мара. *(Умакне из собе и повиче.)* Мирко брже, ено господинова оружја у малої соби; одбраните господичну, оће ду аїдуци да је заробе.

ПОЈАВА XV.

Момци Миркови оружани дођу и пређашњи.

Мирко. Злосрећни синови пакла, кои вас је ђаво намрдио, да то по двору чините. *(Потегне мач на Властољуба.)*

Властољуб. *(Уплашено.)* Момци! недајте ме. Ох! — недајте ме ако Бога знате.

Мирко. *(Ближе к њему и мачем замаује.)* Зар си такав јунак, да се једнога старца бо-

иш, несрећни сине! погини, кад си таква хула. (Замане.)

Властољуб. Ох — (од стра'а посрне и на дувар наслони се.)

Мирко. Ха! ала је јунак! ето кад човека порока страсти овладају, какови је јунак, нећу руке поганити несрећни сине, ноћу те овако као бабу срамно везати (притисне га и везати почне, но у то време један од Властољубови момака, опали пиштољ и Мирка убије. — Потом дигну Властољуба, у вате Милису и нагну бегати, но се момци Миркови противе.

ПОЈАВА XVI.

Марко, Љубислав (дошавши с сраженија ступе у дворъ и пређашњи.)

Марко. (Великим гласом.) Мишије віере, каква је то ларма и буна по двору? Шта наопако! — Љубиславе синко, ено аїдука вукуми кћер. (Властољуб и момци његови поплашени нагну біегати) брже за њима, те их повежите, но чувајте да који непогине. (Љубислав и момци Маркови потрче за њима.) Гле један погинуо, и баш мої віерни Мирко! Еї Мирко жалосніи, зар си погинуо. Несрећни старче, колико си година воїевао па не погибе, а сад од аїдука, у кући мојої да погинеш.

ПОЈАВА XVII.

Љубислав, Милиса, Мара, (и слуге Маркове, доведу Властољуба с момцима његовим везане пред Марком!)

Љубислав. Ево њи Господине, и чините од њи као судија. — Они су хтели Милису да заробе.

Милиса. Добри отац, ево и писма, с' којим ме је обманути хтео. (предаму писмо).

Мара. Почитајемо Господине! Мене је хтео убити, и Господичну у робство одвести. Мирка је сиромаха убио, и ено гди мртав лежи. Он је сиромах господичну бранио.

Милиса. Отац ја сам срећна, но је Мирко сирома'а убијен.

Марко. (седи и чита писмо) Еј несрећни сине, што си учинио. (Мане главом:) срећан сам и ја кћери, те сам у вријеме дошао а Бог зна шта би било. (Љубиславу) Љубиславе учини наредбу, да се ови злодији под тврдом' стражом' у тавницу одведу, и заповідићеш тавнице — надзиратељу, да њи добро чува. (Одведу њи везане:) А ти кћери моја, опреми доброг Мирка што се боље може, да се сарани. (оду).

ДЕЈСТВО ДРУГО.

ПОЈАВА I.

Соба у Љубислављевом двору.

ЉУБИСЛАВ. *(сам, ода)* Тек што сам' свезу брачну, с' најдрагоціеним створењем' учинио, и тек што сам' у обіатиіа Раіска тихи живот, после оволики борби проводити почео, опет ме друга несрећа од сладке тишине одваја. — Немилостиво ме дужност од супруге моје, без које ни дана живети немогу отрзава, и смртну ранну у біедно срце моје задаје. — Већ је скоро пола Албаније упропашћено. *(Покути у одању)*. Јели то промислом Божим, да Отачаство наше оваква страшна варварска нападања трпити мора. — О подли Мурате, шта учини, — а, некаме Бог поживи, први ћу ти у стан твој іуришити, и ако Бог да на онај свет послатите.

ПОЈАВА II.

Милица и пређашњи.

МИЛИСА. *(Уђе у собу и умиљато.)* Шта сте се смутили тако драги супруже!? Прошла је већ четврт године, како смо се саіузили, и іошт вам лице утаковом, расположе-

њу видила не сам, то мора што год преко бити. Исповедите ми ту тајну тугу, да ме не мучи.

Љубислав. Драга Милисо, од тебе ништа до данас тајно у срцу мом остало није, не ће ни то, но овоје ужас за мене и тебе, ја морам на војску ићи. Непријатељ је близу Кроје дошо, и скоро пола наше земље прошао и покорио, опет се војна страшна предузима. — Мене није жао, што морам ићи, па и погинуо, но ме је жао тебе оставити. Мене сад страх обузима, кад на војску помислим, а неznam зашто? Ја сам до сад с' радошћу увіек ишао, а сад ми се чини да на погибелъ идем.

Милиса. *(Жалостно.)* За Бога па немој ићи, о немој ићи ако ме љубиш?

Љубислав. Дужност ме позива, ја морам ићи.

Милиса. И ја ћу за тобом, без тебе ни дана живети нећу, тако ми суштаства, које ме је на свијет подигло.

Љубислав, *(Жалостним гласом.)* То не може мила моја бити, ти остани, у двору, ја морам ићи, *(увати је за руку)* с' Богом остај мила моја, војска жељно на мене изгледа, збогом можда и на вијеки. *(Пољуби је и брзо оде).*

Милиса. *(Жалостно за њим погледи.)* Оде, и мене остави на вијеки тужити. — О

друге! шта ћу несрећна сад чинити, куда ли знам ићи? Ја морам за њим, он неће жртва варвара сам бити, (Повиче) Маро! (Мара уђе) зовими вијерног Милинка. (Седне на столицу и мисли-)

ПОЈАВА III.

Милинко и пређашња.

Милинко. Заповедајте милостива госпођо.

Милиса. (Устане.) Узми коња Милинко па иди дознај, гди ће се наша војска станити.

Милинко. Војска је Турска мало пре у Тиран-пољу под градом дошла, и ту станила се. Капије су од града све позатваране, и војска уређена по бедемима града, знак борбе очекује, ко зна, могу ли ја проћи.

Милиса. Иди Милинко, они ће тебе пустити.

Милинко. Оћу госпођо, само ако проћи могу. (оде.)

Милиса. Боже благи, ако Кроја пропадне онда смо сви пропали. Ја сам се сирота чудила, зашто краљ Кроју толико време оправља и утврђава, а оно, ето што се случи. Он је ово добро предвидео.

ПОЈАВА IV.

Милинко и пређашња.

Милинко. Мене нису пустити хтели на капију, јер ће сад Турска војска, на град иуришити.

Милиса. А ти иди опреми се и наоружај добри Милинко, да са мнош у планину идеш, тамо је наша војска. Ја ћу обучена бити у мушком одјелу покојног брата мога и оружана, па ћемо отићи као у помоћ војсци. Иди брже, ја ћу се сад опремити.

Милинко. Ако вас познаду.

Милиса. Иди Милинко и нареди, да нам најбоља два коња опреме, и одма дођи, ја ћу са свим другојачије изгледати, неће мене нико познати.

Милинко. Оћу милостива госпођо (оде.)

Милиса. Сад да се обучем у мушке аљине. (Оде.)

ПОЈАВА VI.

МАРА. (Уђе у собу.) Боже! шта оће моја госпођа, зашто се она облачи у мушке аљине, шта ће њој мач и коњи? Гди ће она, зар у војску. Куку мени несрећној, па ако ју Турци заробе, шта ћу ја јадна, штали господин стари и млади, а што ће њен јадан отац чинити, страх ми је богами да није изван памети дошла, а! није сирота, ја сам што то изреко луда, она је јадна заљублена у свог господина па оће за њим и она, ма и погинула тако се изражава. О Боже то је велико срце, то је велика душа, богме ја то неби смела чинити што ће она, па ни за сто онакови Љубислава, ала је срећан кад овакову жену има.

Милинко. (Уђе у собу наоружан и с' коп-
љем) Иди Маро види јели госпођа готова,
да час пре пођемо, ако оће ићи.

МАРА. Оћу. (оде)

Милинко. (покаже копље) Ја сам' готов;
но неznam' шта она ради, опрема ли се? О!
да се оће жеља њена преокренути, да у Гра-
ду остане то би ми најмилије било. Незна
она како је опасно по војеном предјелу пу-
товати; мене је страх, да на нас чете турске
ненаиђу и у робство одведу, а то може нај-
лакше бити. Ја за мене немарим', стар' сам,
и тако од' мене слабо ће се ко оаснити, но
ми је њу сироту жао. (повиче) Маро.

МАРА. (дође) Шта ме зовете?

Милинко. Јели се опремила госпођа.

МАРА. Сад ће готова бити. Она се обла-
чи у мушком одјелу. Гди ће то ићи.

Милинко оће за Љубиславом у војску.

МАРА. Зато овако ити сирота и облачи
се. А сметели ићи из града? Ја сам чула да
су Турци сво поље око града притисли, ви
неможете проћи.

Милинко. Ја немарим што је војска око
града, могу је провести, но ако на чете тур-
ске наиђемо, онда неznam' шта би чинио.

МАРА. Молим' вас', а ви је од тог пута
одвратите, она ће вас послушати. Предста-
вите јој живо сва непријатна сједства, која

іу у путу постићи могу, мислим' устручат ће се од тог ужасног пута.

Милинко. Ја сам је на сваки начин молио, и заустављао да неиде, но она вели да воли погинути, него у граду остати. Њу нешто тајно на то нагони.

МАРА. Боже милостиви, ако іоі се како-во зло догоди, шта ће онда Господин чинити.

Милинко. Шта ће чинити? Ко може против судбе и њени одређења што учинити.

МАРА. Чувајтеіу молим вас од сваке напасти, а ја ћу господину јавити, ако пре од вас дође гди је отишла.

Милинко. Што ти драго. Но иди види, јели готова, и оћели ићи; и ако оће, а она нека поита, да час пре из града изађемо, јер кад Турци стану око града алакати, онда ни птица излетити неможе.

МАРА. Сад таки. (оде).

(Чује се глас трубе из далека).

Милинко. Шта то! Труба! Боги душа наши коњаника труба! Куда војска иде? (гле-ди иза колисне) Да ено помоћ наша иде, и све коњаници. Они већ у град дођоше. Добро је, Сад имамо јаку помоћ у Граду. веселте се Албанези браћо моја, ето вам добра помоћ дође. Ах младости моја гди си?! Јасам најрадостни био у младости мојој, кад сам на војску полазио; па и сад ме нека ватра,

коіама косу диже и крв, пали, овако стара обузима; ал' је бадава немам онакве снаге и радости.

ПОЈАВА VI.

Милиса обучена у војничком одјелу и с копљем у руци дође.

Милиса. (долазећи) Шта ме овако іако оживљава? іа сасвим друга осећања имам! чини ми се да највећу радост идем, а то је ваљда оно сладко предчувствовање, што ћу се с' моим Љубиславом видети. О Љубиславе, да знаш како сам' радостна сад' у овом часу, како ми сладка чувства кроз ціело тіело моје пролазе. — Іа сам к' путу приправна, сад ћу код тебе доћи, и с' тобом срећу или несрећу діелити. — (Милинку) Іел добри Милинко, да сам добро обучена и оружана. Видиш ову сабљу, она је покоіног брата мога, онме је с' њом бранити се учио, пак ето да ми је сад од потребе. Ти мислиш Милинко да іа у боі нећу ићи; оћу за Љубиславом и у ватру ићи, само ми ти свуда буди віеран, и немоіме нигда саму остављати.

Милинко. Није ми то по вољи.

Милиса. Іа іошт ову радост да немам, мора ла би од туге свиснути.

Милинко. Іа вашему наміерењу противустати немогу, прем да ме је веома страх за вас, но што му драго кад сте тако одважног ср-

ца немарим. Ја ћу пре од вас погинути, и после, осим Богу, никоме одговора за вас давати нећу. Сад пак треба да знате да ако јошт за три часа из града неизиђемо, после неможемо изаћи, да имамо крила соколова; јер кад турци стану алакати око града, који је тај да би се одважно на поље изаћи, а они се граду приближавају, и већ су на Тиран-пољу, наступили, и поцели бјеле шаторе. Ја би заиста волео и паметније би било да у граду останемо; но ако нећете, а оно ајд одма да идемо, слуге је дужност само вјерним бити, и куда му се заповједа ићи.

Милиса. Ајде добри Милинко, то је паметно од тебе. Ти си остарио у боју, ја се с' тобом ићи, никога нестрашим. Знам да ћеш ме вештином твојом од сваке бједи сачувати.

Милинко. Оћу Бога ми госпођо, уколико ми силе допуштају; но ја сам турској сили одољети немогу.

Милиса. Па ми нећемо на Турке ударати. Ми ћемо се управ у планину нашој војсци прикрати.

Милинко. А које рад? И ја несам рад Богами да на Турке наиђемо.

Милиса. Коњи су наши као ластавице, уклонит' ћемо се у гору.

Милинко. Да Бог да све по нашем предчувствовању. Ево ја сам готови коњи су готови.

Милица. Ајде Милинко вјерни, Бог не кате награди.

Милинко. (На страну.) Знам како ћеме наградити ако ме Турци увате, Ајд на срећу Божију. (оде.)

Милица. Боже ти ме охрабри и сваке напасти сачувај. (оде.)

ПОЈАВА VII.

Град Кроја и предјел око града.

(Милица и Милинко у планини.)

Милица. Боже! како се прашина дигла око града, Турци су већ на град јуришили,

Милинко. (Појави се и чује се рикање топова). Слушај рикање топова! Ах жалостна Кројо, како ћеш се одржати.

Милица. Она ће пропасти и разорити се.

Милинко. Ал' ти смо несрећни Боже благи. Зашто допусти, да на нас варвари тако нападају и упропашћавају?

Милица. Гле Милинко, диже се прашина и под планином. Узми пусул, и види шта то мора бити.

Милинко. (Извади пусул и гледа.) Оно је наша војска, и ити к' граду. Ено краља нашег добро га познајем. Измакао је сад далеко пред војском. Ал' му се блиста шлем као сун-

це. Сад ће Турци познати Кастриота. Изма-
коше већ, добро и невидим.

Милица. Да л' је тамо Љубислав? Ајде
Милинко да и ми за војском поитамо, ништа
се нестраши.

Милинко. Љубислав је без сумње тамо,
јер он свагда с краљем у борбу иде, но ми
несмемо сами ићи.

Милица. Ја морам ићи, да заједно са Љу-
биславом умрем! Ајд Милинко, іаши коња
и поитај замном. (Оде.)

Милинко. Морам, да шта ћу? Но ме је
страх, да на оном свијету за ово неодгова-
рамъ. (Оде брзо.)

(Чује се бој, рикање топова, вика, звука оружија и јаук
рањеника.)

ДЕЈСТВО ТРЕЋЕ.

ПОЈАВА I.

Шатор турског цара у Тиран-пољу.

Мурат. (*Сам седи.*) Жалостни Мурате, доведе оволику силу, и оћеш да је упропастиш код једног хајдучког гњезда. Моима очима гледао сам ја јаничаре најхрабрије војнике моје, како мртви с бедема стотинама у обкопе градске падају. Ужасно заиста позориште! — Срце ме боли, и нигда преболети неће, кад помислим на толику моју силу, коју сам у Албанју упропастио. Каква је ово судбина над мојом главом? Ваљда оће небо да ме сасвим упропасти, и славу моју помрачи. О светче Мухамеде сад, ако ми игда помоћи оћеш, да надвладам хајдука овог, кои ми је оволику силу упропастио и мене пред светом и краљевима у срамоту низвргнуо. (*Устане срдито*), Зар моји војници нису кадри једног горског хајдука надвладати? Он само шаку људи има, а ја оволику силу, и опет успјети и надвладати га немогу; ово је срамота велика за мене. — Ја морам Кроју покорити, или се жив под њом закопати. И ако моји везири и на овом јуришу Кроју неосвоје и несруше, заклинџем њим се, да ћу с њима топове моје пунити, и

Кроїу сам отимати. Тражио сам іа начин свакоіаки, да Скендер-бегу главе дођем, и ужасним овим ратовима краі учиним, но сам се узалуд трудио. — Да се оће бар оваі хаїдук, ког су заробили милости моіоі привољети, срећњим би га учинио, но змиіа неће да изда свога господара.

ПОЈАВА II.

Мустафа, Милиса и пређашњи.

МУСТАФА. (*Доведе Милису пред цара*).
Милостиви падиша, уватили смо овог хаїдука и евога пред ногама вашим стои.

МИЛИСА. (*Клекне*) Милостиви царе опростими живот.

МУРАТ. А ти буди мої роб на віеки.

МИЛИСА. Іа имам іошт іедну молбу представити.

МУРАТ. Уважити се неће ђауре, ако прошиш, да те међу хаїдуке пустим.

МИЛИСА. Смилуї се милостиви царе на роба твог.

МУРАТ. Устани дакле. Оћеш ли ми віеран бити, и заклети се на ћитапу.

МИЛИСА. Оћу царе и без заклетве віеран ти бити.

МУРАТ. А ти код мене честит! Можеш ли Скендр-бега убити или отрова ти, и оћеш ли ово діело за твоїу срећу извршити.

Милиса. Могу царе милостиви, и оћу. Ја и тако на Скендер-бега мрзим, јер ме је јако презрео и увредио.

Мурат. (Мустафи на страну) Овоће добро бити, само ми помози. (Милиси) А ти прими овај дар (скине прстен с' руке и предаје.) С њим ти поклањам везирство над Албаниом. Потруди се дете моје за твоју срећу, ти ћеш код мене честит бити.

Милиса. Оћу милостиви царе, све силе употребити, да обећање вјерно испуним. Оћу ли ићи?

Мурат. Иди сине, Бог нека ти помогне, сврши діело, па гледај да ми скорије дођеш; овде ће те велика награда очекивати. Ти пак Мустафа онога ђаура, што се је јако вољи мојој противио, данас погуби.

Милиса. Милостиви царе, кога ћете то погубити, је ли и он Албанез.

Мурат. Јест сине. Он је имао ову срећу у рукама коју ти милостиво данас од силног цара целог света уживаш. (На страну Мустафи) Мустафа подај колико треба новаца овом везиру мом. (Милиси.) Сине узми новаца колико ти је потребно, па ако гди треба дати за извршење тога великог плана који ти је у срећу запао, подај нежали, и обећај милионе онима који ти помогну овај план извршити, доведи и свећу и богато наградити; макар и хиљадама било. Шта си ти сине у војсци?

Милиса. Ваше величество Полковник.

Мурат. Тим боље, моћићеш или лукавством или војнички моју заповієст за твоју срећу извршити. Како ти је име.

Милиса. (збуњено) Љубислав.

Мустафа. (цару) Тако је име и оном ђауру, ког имам вашег величества налог, погубити.

Мурат. Оно је хаїдук као што је и Скендер. (Мустафи на страну) а оваї младић има благородну душу, іер лепо лице и добру душу има. У овог младића одма чим сам га видио, некаме је надежда била збунила, да се наћи ни сам умео. Іа се у њега за извршење овог діела савршено надам.

Милиса. (Збуњено.) Честити царе, да идем и іа на губилиште, и, ако то буде мої какав приіатељ, и іа замолим везира да га непогуби, опростите му живот.

Мурат. Милост моја на земљи нема границе, и то обећавам сине и све што захтеваш у твоим је рукама. (Мустафи) Мустафа! Ако каже Љубислав да оног ђаура непогубиш, остави га.

Мустафа. Света је ваша заповієст. (Оде.)

Мурат. Срећан пут сине! О светче Мухамеде помози овом ђауру да изврши ово велико діело. Шта! Шта іа учини, да оног ђаура

непогубе, ах ала сам слаб боже мој. Овај је
 ђаур, каже ми везир жешћи од Кастриота. Он
 је веле са своим коњаницима пола моје вој-
 ске упропастио, не, то неће бити, он мора
 данас погинути па ма шта било. Само док
 оде онај ђаур, међу тим док он тамо Кастри-
 ота умртви, овај ће овде бити мртав, ја ћу оног
 ђаура обасути благом и драгим камењем, па
 ће прегорети моје обећање, све се за време
 жали па да му је брат. (Оде.)

ПОЈАВА III.
 Место губилишта. Љубислав стон везан, целат
 до њега, а Турци околостоле. Долази Мустафа
 са Милисом.

Милиса. (Угледавши Љубислава везана
 притрчи, бацу калпак и огртач са себе, и за-
 ерли га са кукањем, но Мустафа приђе и
 отргне је.)

Мустафа. Шта је теби овај хајдук.

Милиса. (Плачно.) Ово је мој муж, пусти-
 те га, он ће самном убити Кастриота. Ах!
 пустите га ако Бога знате. Мустафа, ево ти
 све новце дајем што ми је цар дао, ево и
 прстена, самога пусти.

Љубислав. Милисо шта се обећаваш? да
 убијемо Кастриота! О Небо! О Боже! Милисо,
 зар си до те слабости дошла, камоти онај ју-
 начки дух који си имала и од кога сам се ја на-
 дао, — зар оћеш да помрачим пред Албаниом

славу нашу и наши дедова. ја сам се Милисо тако на подли начин избавити могао сто пута, али недај Боже! Волим погинути славно, него да се у народу чује да је издајство из мои благородни уста изречено, смрт је само једна за човјека опредељена. Буди мужествена. Је ли Кроја узета.

Милиса. Ах није! (падне у несвест.)

Љубислав. (пође к' њној но Мустафа заповіеди те му целат одсече главу, Љубислав паде, саранишега, а Милису одведоше полу мртву.) (оду).

ПОЈАВА IV.

Вила. (дође на гробу Љубисављевоу.)
Несрећни Мурате шта учини, твоје несито срце хтело би ціео свијет покорити под јармом тиріанства твог, али нећеш; судба је твоја да овде живот изгубиш. Мери судба праведном мером, она никога непромаша, неће ни тебе. Твоја ће војска овде пропасти, а ти ћеш се од туге отровати, остатак твоје несрећне војске, однећете мртва у твој престолни град Станбол. Ти пак добродіетелни младићу (окренесе гробу) віечно почивај, тамо у поља рајска за тебе је награда приуготовљена. Ти неси ни діелом ни словом противу благородног владатеља и отачства твог ништа хтео учинити, и као благородан живот си свој окончачо. Твој владач данас ће Турке разтерати, твоју Милису робства ослободити, и

она ће сутра к теби овде доћи, и у віечност код тебе преселити се, да се раіски наслађавате, тако Божанство оће. (оде).

ПОЈАВА V.

Шатор муратов.

МУРАТ. (Седи. Мустафа са војницима доведу Милису.)

МУСТАФА. (Поклони се цару.) Честити па-тиша. Ову сам птицу данас уловио, ево је теби поклањам. Ово је ђаурка у мушким аљинама преодевена. Ово је царе онаі, на коме сте ви царско ваше повіерење положили, да Кастриота умртви.

МУРАТ. (Зачуђено.) Шта! То је онаі, што ми се је обећао Кастриота умртвити?

МУСТАФА. Јест царе, ево прстена царског на њеној руци.

МУРАТ. И то је без сумње женска?

МУСТАФА. Јест честити царе, супруга оног ђаура, кога ваше величество на смрт осуди. Ја, чим сам видео превару, дадо га погубити, да недозна Кастриот какав му се колач овамо спрема.

МУРАТ. Даклем ја сам у женској велико-то повіерење положио. Еі нерасудни Мура-те! Добро си учинио Мустафа, јошт ме светац није оставио. Мустафа! предај је у арем ђехаин, нек је Ећим лечи, па одма доћи.

МУСТАФА. Невієста пођи замном. (*Увати је за руку и оду.*)

МУРАТ. Ала је лијепа као сунце, њена се ліепота месецу уподобљава. У ціелом царству мом мислим да нема љепшег створења.

Чује се буна. Мурат се трза.)

МУСТАФА. (*Дотрчи уплашено.*) Честити падишо у клони се, Скендер-бег је на табор наш с војском ударио, и сав табор и војску у непоредак довео. Он до шатора твога дође, но храбри муселмани недадоше му штете учинити. Арем — ћехају твога, Албанези у мртвише, и невієсту која је из гласа за помоћ викала собом одведоше.

МУРАТ. Ово је гром за моје срце. Иди Мустафа крени сву моју силу, понесите љестве и балване, пењте се уз бедеме горе, овог јошт часа ођу да Кроју отмете и живој ватри предате.

МУСТАФА. Сад ће вієрни мусулмани царску ти заповієст вієрно испунити.

МУРАТ. Несрећни Кастриоте шта учини. Да оће ђаур на мејдан да изиђе, па да се огледамо, али неће по хајдучки свагда удара, кад моја војска руча или спава. Но ако мои везири и сада Кроју неузму, живећу ја у топове мећати, и сам Кроју отимати.

МУСТАФА. (*Поплашене.*) Пропали смо царе! Наши војници кад су на бедеме већ поска-

кали били, удари Скендер са целом силом и сву воїску упропасти коїа је око града била, а ону коїа је на бедеме ускочила упропастише градски воїници. Ђошт је страшна сеча око града. (*Погледи иза колисне.*) Ах! ено већ и остатак наше воїске гди овамо бежи. Честити царе аїд да се спасемо.

Мурат. Ах — падне, (*узе стакленце с' отровом из јанџика једног.*) ја Мустава ову срамоту преживити немогу, кад умрем, однесите ме у мом граду па ме сараните, а мої син нека ме освети. (*попије отров и тихо издане Турци га однесу и побіегну*).

ПОЈАВА VI.

Предјел и гроб Љубисављевог.

Вила. (*пролазећи покрај гроба*) Почивај тихо добродіетелни младићу, ти си сіаност душе сачувао, и непорочан маловремени живот свої за отачство жртвовао; тако судбина твоїа хоће віечно да те усрећи. Тамо је срећа гди ти сад почиваш, тамо је віечито спокоїство. Гледала сам ја твоїу ужасну смрт, и видела сам, како ти се добродіелно срце цепа кад си с' једне стране оштри мач целата, а с' друге стране твоїу верну супругу тужећугледао; видила сам ја кад си мртвим оком твоим жалосно погледао, гди ти без чувствени злодіен супругу отргоше, и осећала сам бол

умирајућег ти срца. Не тужи ти тиха тіени,
за тебе іе утієха приуготовљена, іер іе су-
пруга твоја робства избављена; нестење до-
бродіетељ — под тешким ланцем варвара,
Милиса іе слободна и хити предіелу овом да
ти гроб нађе; она ће овде поред тебе сада
умрети, и віечно с тобом саіузити се, такоіе
судба њена опредіелила. (*Тргне се.*) Ево іе
гди долази. (*Оде.*)

ПОЈАВА VII.

Милиса. (*Дође сама.*) Ах смртни часу ка-
ко си ми мио, и како те с радошћу уцвиље-
но моіе срце чека. (*Пољуби гроб.*) Доста сам
се страшила, да из робства нећу моћи овде
поред тебе срећно умрети и віечно се с тобом
саіузити, но фала Богу, моју іе надежду и же-
љу испунио. Неће нас нико више разставити.
Ратова тамо нема, гди ти мила душо почи-
ваш; тамо іе віечито спокоіство, тамо бла-
женство, тамо права срећа. — При ми несре-
ћну супругу твоју, која без тебе живети не-
може. (*Извади мач и наслони га на прси.*)
Како сам радостна у овом часу, како ми слад-
ка чувства кроз ціело тіело пролазе. Боже опро-
сти самовољном убиству мом, іер ја више
живети немогу. Прими Љубиславе несрећну
супругу твоју, која за тобом хити. Збогом ми-
ли родитељу и опрости біедної кћери твојој,
с Богом природо красна, с тобом се више
увесељавати нећу, сад ће ми сунце потавни-

ти, и живот као лаки санак проћи! Мати која одавно на мене изгледаш, при ми несрећну кћер твоју. (Прободе се и падне на гроб са писмом у руци.) Ах Љубиславе! — — (издане.)

ПОЈАВА VIII.

Павле и Марко с војницима.

ПАВЛЕ. Кои ово мртав на овом новом гробу лежи. Ово је Албанез!

МАРКО. (приђе ближе) Жалостни Павле ово је Милиса.

ПАВЛЕ. Зар невидиш да су мушке аљине на њему?

МАРКО. (приступи и преврне је) Еј! Жалостна кћери моја, зар ми тако рано премину. (седне поред Милисе и плаче.)

ПАВЛЕ. Па није ли она у граду остала; одкуда овде?

МАРКО. Ево писмо у мртвој руци држи, ваљда пише како је овамо дошла.

ПАВЛЕ. (приступи узе писмо из Милисини руку, и чита гласно.)

Љубазни војници Албанески!

Увјерена сам да ће те јште овога часа овуда проћи. У гробу лежи Љубислав (уплашено) шта наопако мој син мртав. Ох! (баца писмо и падне на гроб без чувствен.)

Марко. (*дигне се*) Еї несрећна децо! каква је то судба над вама? (*узме писмо и чита жалосним гласом*). У гробу лежи Љубислав, а ја супруга његова над гробом мртва. Он је за краља и отачаство погинуо, а ја немогући га преживіети, сама сам' себи смрт задала. Јавите мом и његовом отцу, и изјавите последњу жељу моју: нека Љубислава ископаю, па онда мене и њега, у градско гробље поред брата и матере моје саране, да овде у пољу неостанемо. Ово је последња молба моја и последња услуга ваша к' мени ако ово испунили будете.

Јесам

М и л и с а.

Оћу кћери моја жељу твоју испунити. Чујеш ли жалостни Павле шта пише?!

Павле. Чуо сам брате, но штаћу? Ето заповіеди војницима нека га ископаю, и жељу њим испуне а ми ћемо последњу нашу дужност испунити осветити наше деце и браће албанеза невину крв' (*дигне се с' гроба.*) С' Богом сине Љубиславе, скороћу и ја тамо доћи (*пољуби гроб и ватрено*). Ајте војници самном да истребимо и онај остатак несрећни варвара па ћуте после сине Љубиславе у мети ожалити. (*брзо оде*).

Марко. (*одреди војнике*). Ви ископајте Љубислава и на носилама заједно са Милисом однесите њи у граду, и сараните њи у

іедном гробу. По овом писму учините їм
 последњу услугу и іавите родбини нашої,
 да їи по закону саране, а ми чим остатак
 Турске воїске утаманимо вратићемо се да
 децу нашу ожалимо, преча је ово дужност
 од родитељске. (Воїници, аїдте замномъ брзо
 оду).

(Завеса пада.)

Завеса

ПРЕДПЛАТНИЦИ

БЕОГРАД.

Главна контрола.

Скупљени од Г. А. Вуловића.

ГГ. Н. Н. 5. коммда. — Н. Н. 1. ком. — Н. Н. 1. ком. — Сима Михајловић. 1. ком. — Милица Спасић 1. ком. — Павле Денић 1. ком. — Свега 11. ком.

Скупљени од Г. Спиридона Богдановића философа.

ГГ. Илија Савић. — Илија Арсенијевић. — Вукашин Петровић. — философи: Г. Мијина Марковић техничар. — ГГ. Живко Радојковић. — Светозар Бркић. правници. по 1. ком. свега 6 ком.

ПЕРСОНАЛ ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ.

Од Г. Ђорђа М. Андрејевића слагара.

ГГ. слагачи: Ђорђе В. Јовановић за синове Светозара и Божидача. — Дим. Михајловић за супругу Милеву. — Никола Д. Поповић, за своју нећаку Милеву. — А. Гудовић за сестру Катицу. — и Ђорђе М. Андрејевић за сина Косту и кћер Милеву. — ГГ. штампари: Стојко Петровић. — Јован Милојевић за кћер Лепосаву. — ГГ. Ученици: Стефан Мутаповић. — Дим. Т. Јовановић за сестру Марију. — Љубомир Михајловић за сестру Драгињу. — Димитрије Јовановић за сестру Магу. — Стефанъ Николић. — Лазар Лазић. — Милан Милојевић. и Никола Михајловић снимач коректура. Свега 17 комада.

Од Панте Дробњака учен. V. разр. гим.

ГГ. Љубомир Стојановић III. раз. гим. — Димитрије Перишић. — Димитрије Недељковић. — Љубомир Миљковић. — Миленко Обрадовић. — Миленко Маринковић. — Савва Матић. — Тодор Николић. — Ђорђе Кујунџић. Светозар Вучетић. — Ученици IV. раз. гим. Александер Ђокић. — Василије Мостић. — Димитрије Ристић. — Илија Петровић. — Коста Фрушић. — Љубисав Б. Матић. — Лука Јеремић. — Лазар Лазић. Лазар Рајковић. — Петар Јеренчевић. — Радован Пантелић. — Светозар Нешковић. — Стеван Мирчетовић. — Сима Поповић. — Сте-

ван Поповић. — Хранислав М. Петровић. — Ученици V. раз. гим. — Димитрије Недељковић учен. III. раз. основ. школе. — ГГ. Ђорђе Танасковић. — Трендафил Стојановић. Јован Николић. — Благоје Трпковић трговци из Албаније. — свега 31 ком.

Од Г. Василија Протића прав. I. год.

ГГ. Серафим Ристић архимандрит Лавре високи Дечана. — Петар Новаковић текхичар. — Јован Лешјанин прав. I. год. Риста Миловановић пр. I. год. — Милан Перишић пр. I. год. — Гаврил Поповић. — Марко Поповић II. разр. гим. Маринко Поповић II. разр. гим. — Ђорђе Настасијевић Арбанез. — Светозар Матић пр. I. год. — Танасије трговац. — Никола Пенић типограф. — свега 12.к.

Од Манојла Ђорђевића II. разр. гим.

ГГ. Димитрије Петковић жандар. — Светозар Шурдиловић I. разр. гим. — Драгомир Хаци Брзаковић II. р. гим. — Мијаил Стојановић II. раз. гим. — Манојло Клидић II. раз. гим. — Коста Христић и друг његов Волић II. разр. гим. Јосиф Маленић III. раз. гим. — Јован Војновић III. раз. гим. — Гавра Матић IV. разр. гим. свега 10. ком. —

Од Дамијана Орловића I. разр. гим.

ГГ. Петар Динић учитељ певача. — Василије Саниљевић I. раз. гим. — Јован. Караоглановић I. раз. гим. — Дражо Плесковић I. раз. гим. — Антоније Лапчевић I. раз. гим. — Коста Живковић I. раз. гим. — Аксентије Окећић I. раз. гим. — Андрија Николић I. раз. гимн. — Димитрије Чупић I. раз. гим. — Милан Дробњаковић I. разр. гим. — свега 10. ком.

Од Младена Николића дуванџије.

ГГ. Станисав Марковић из Цариграда. — Коста Поповић калфа шнајдер. — Мијаило Је. Штрбић кал. шнајдер. — Јеврем Живковић крижар. за Сестрића и брата М. Живковића 2. ком. — Марко Арсенијевић калфа шнајдер. — Петар Живковић. — свег 7. ком.

Од Андреје Весовића II. раз. гим.

ГГ. А. Чумић професор. — Александер. Васиљевић II. раз. гим. — Ж. Шокорац II. раз. гим. — Д. Маринковић II. раз. гим. — Милан Мостић II. раз. гим. — Алек-

сандер Радуловић. — Вељко Вучићевић. — Светозар Владовић. — Андрија Давидовић. — Петар Јанковић за брата Мијаила. — свега 10. ком.

Од Г. Ивана Манојловића под официра и штабс-трубача I. ескадрона.

ГГ. Иван Манојловић под-офицер. — Благоје Живановић под-офицер народње батерије. — Милан Ђуби-сављевић I. ескадр. — Крста Радосављевић II. ескадр. — Видан Ковачевић под-наред. гар. банде. — Трифун Игњатовић наред. гар. банде за сина Светислава. — свега 6. комада.

Од Г. Косте Ђорђевића, тех. I. год.

ГГ. Стеван Матић, I. раз. гим. — Милош Поп. Јовановић калфа бербер. — Шандор Јеринкић. — Коста Сремчевић. — Стеван Милићевић V. раз. гим. — Доброслав Стојановић I. год. прав. — свега 6 ком.

Од Г. Димитрија Нановића из Клисуре у Македонију.

ГГ. Димитрије Нановић. — Алекса Михајловић аба-ција. — Васа Боретиновић клозер. — Ђорђе Смутек зи-дар. — Милутин Николић молер. — Сима Б. Живковић кројач. — Миливој Симић син Г. Миленгија Симића. — Обрад Мијаиловић парох београдск. — Миливој Ђукнић абаџија. — Димитрије Филиндовић. — Васа Јанковић шнајд. — Милан Маринковић за сина Алексеу. — Панта Тодоровић молер за кћер Анку. — Фридрих Учек кројач. Ђорђе Станковић чиновник. — Радисав Крезмановић из окр. круш. ср: Јошанич, и за друга Јефрема Милошевића 2. ком. — свега 15. ком. —

Од Г. Ђоке Петровића бакалина.

ГГ. Величко Стојковић каб. татарин. — Стојан Ми-тровић був. под-поручик. — Глиша Тирић ц. кр. ауст. татар. — Матија Сав. Карамарковић. — Матија С. Бељи IV. основ. шк. — Тоша Николајевић за сина Љубомира. Јован Манаковић. — Јакша Коновић. — Аксентије Жив-ковић. — Светозар М. Радовановић писар. — Димитрије Поповић 5. ком. свега 15. комада.

Од Г. Владимира Миросављевића V. раз. гим

ГГ. Светозар Николајевић философ. Новак Саввић V. раз. гим. — Јован Јерчевић III. раз. гим. — Милан

Алексић V. раз. гим. — Ђорђе Мирков Мирков и Адам Герман обоица V. раз. гим. 2. ком. — Јосиф Чупић V. р. гим. — Милош Давидовић V. раз. гим. — Михаїл Арсенијевић V. раз. гим. — Петар Павловић. — свега 10. ком.

Од Г. Николе телеграфиста.

ГГ. Н. Радовановић. — Т. Мрцаиловић. — С. Грујевић — Неша Ђовђевић. — П. Марковић. — Милош Ранковић. — Јанаћко Павловић. — Н. Свилокосић за сина Михаїла. — М. Станишић. — Дим. Милутиновић апотек. — Н. К. Брзак — Јов. Екер. — Јован. Вељковић. — Г. Поповић — свега 14. ком.

Од Г. Танасија Јовановића калфе дуванџиског.

ГГ. Никола Миловановић бив. писар. ср. грочанск. — Мића Петровић помоћ. поште. — Драгутин Ковачевић бив. тргов. Нов. Сада. — Стојан Плашипиле трговац. — Димитрије Вуић калфа ковачки. — Стефан Милићевић. — Милан Миловановић прак. гл. контр. — Стојан Цветковић за сестрића Ристу Ђорђевића из Ниша. — Јован Живановић тргов. из Гроцке. — Лазар Стевановић кмет. — Вукашин Јовановић I. разр. за сестру Анђелину. — Савва Стојановић I. трг. шк. — Светозар. Огњановић I. раз. гим. Коста Анђелковић. бив. наредник. — Илија Петковић капел мајстор. вар. банде. — Ђорђе Ивановић II. р. гим. — Јован Хранисављевић I. трг. шк. — Антоније Јовановић. — свега 20. комада.

Од Г. Стевана Туркановића.

ГГ. Стеван Туркановић 6. ком. — Милош Виловић. — Вучета Гаталовић за брата Милована. — Јован Аци-Бесарић. — Тихомир Стојановић. — свега 10. комада.

Од Г. Алексе Весовића философа.

ГГ. Тодор Молеровић. — Велимир Живковић I. права. — Александер Јанковић. — Коста Путник I. год. пр. 2. ком. — Петар Томић II. прав. — Велимир Милоіковић прав. — Светозар. Лукић правник. Сима Мијић прав. — свега 11.

Од Г. Филиповића VI. раз. гим.

ГГ. Милка Марковића за кћер Косару. — Велимир Кирић VI. раз. гим. — С. Тутуновић VI. раз. гимназ. —

Велизар Кундовић VI. раз. гим. Владимир Ђорђевић VI. раз. гим. — Манојло Коић VI. раз. гим. — Милисав Милосављевић VI. разр. гим. — Алекса Васић. — Аврам Милић III. раз. гим. — Најдан Николајевић Бугарин. — Димитрије Дукић IV. раз. гим. — Михаїл Јовановић III. раз. гим. — Милутин Ђурић IV. раз. гим. свега 13. ком.

Од Г. Ђорђа Тешића калфе бакалск.

ГГ. Васа Тодоровић доктор. — Јова Милановић. — Манојло Јовановић код Влаш. конзула. — Никола Зарић III. раз. гим. — Александер Поповић угостит. — Дијамандија Јанковић кројач. — Димитрије Генић бакал. — Живко Давидовић пензион. саветник — Јован Радовић пензионер началник. — Јовица Николајевић пенз. саветник. — Илија Стојковић калфа шећернијски. — Живко Т. Хаџић калфа бакалски свега 12. ком.

У Ђосину меану на Теразијама.

ГГ. Милош Радовацковић бакал. — Коста Димитријевић кавецнија. — Станиша Анђелковић трговац — свега 3. комада.

Скупљени од Јована Богдановића наред. при министарству војеном.

ГГ. Петар Срећковић преписч. у војеном министарству. — Иван Вулић под-офицер II. батер. — Милан К. Радовић посгуж. у војеном министар. — Алекса Вуковић изврш. дужности наредника при V. чете. II. баталиона — Коста А. Миланови практ. министарства војеног. — Димитрије П. Симић наред. и писар штаба. — Ђуро Мијиндић наредник добровољничког хора. — Младен Николић наредник и писар у војеном министарству. — Ђорђе Павловић писар. стељачке II. чете I. баталиона. — Живан Протић писар. I. стељачке чете. I. бат. — Петар Јовановић под-наред. I. стељачке чете I. бат. свега 11 ком.

Од Г. Јована Костића преписч. конзистор. Београд.

ГГ. Василије Лазић I. секретар конзисторије београд. — Атанасије Георгијевић II. секретар. конзистор. београдске. — Никола Поповић свештеник за себе и брата Радојка 2. ком. — Сима Петровић член конзисторије београдске. — Алекса Јовановић правник I. године свега 6. комада.

ВАЉЕВО.

Од Г. Драгутина Крстића прак. примир. суда.

ГГ: Љуба Срећковић стар. писар. началнич. — Милан Симоновић писар окр. суда. — Михаїл Николић учитељ. Милан Нешковић прак. — Милован Глишић практ. — Живко Тадић тргов. — Милан Антонијевић трогов. — Димитрије Митровић. — Живан Милићевић. — Мића брусничанин. — Здравко Живковић. — Веселија Богдановић. — Ђеросим Ацић. — Ненад Стевановић. — Мирко Виторовић. — Лазар Лазаревић. — Јован Рођевацъ. — Драдулин Живковић. — Светозар М. Враталић — Владимир Кораћ. — свега 21. комадъ.

ШАБАЦ.

Петар Куртовић трговац. за синове и синовца Ђорђа, Јована, Павла, Атанасија, Михаила и Косту. 5. ком.

НЕГОТИН.

Од Г. Барјактаровића прак. началничества.

ГГ. Његовопреосвѣщенство епископ Неготин. Господ. Ђерасим. — Ђорђе Девић начелник 2. ком. Василије Божић помоћ. — Јован Игњатовић казначеј. — Григорије Триповић инцинир. — Димитрије Раић писар. — Димитрије Милојковић прота. — Тома Давидовић члан конзисторије. — Симеон Ратковић прак. за сина Јована. — Мита Живковић трговац. — Димитрије Јовановић за сестру Даницу. — свега 12. ком.

Од Г. Мите Попадића.

ГГ. Петрић за сина Светозара. — Мита Попадић 2. ком. — Ж. Стоиловић рук. телеграф. — Матанијевић. — Милан Богосављевић. — Јован Окановић шнајдер. — Паун Златојевић за сина Станоја. — Стојан Јовановић парох брусн. — Миљко Живковић кмет. брус. — Ђока Беџа тргов. — свега 10. ком.

Здатељ скупио.

Г. Атанасије Попа-Мишовић трговац винарски за сина Ђоку и своју кафану 3. ком. — свега 14 комада.

СМЕДЕРЕВО.

Димитрије Момировић у оставки чиновник. —

Од Г. Јовановића секрет. началнич. окр. Смедеревск.

Г. Милан Ђ. Стоићевић началник окружни 2. комада.
Г. Јован Ђорђевић. Казначеј, — ГГ. Стојан Ковачевић.
— Миленко Стојановић. — Љубомир Марковић. — Ко-
ста Николић. Михаил Милошевић. — Илија Лазаревић, и
Степан Цветковић практиканти по 1 ком. — Риста Љо-
тић тргов. за синовца Владимира ученика IV. раз. гимн.
и кћери, Петрију и Драгињу 3. ком. — Тома Ш. Мар-
ковић камараш смедерев. за сина Митанла учен. IV. раз.
гим. 1. ком. — Станоје Стефановић у оставки живећи 1.
ком. Рафаил Мартиновић Македонац тргов. за себе и си-
на Антонија 2. ком. — свега 17. комада.

ЛОЗНИЦА.

Од Г. Ђорђа Струцанина телеграфисте.

ГГ. Живан Јовановић писар началн. — Милош Ве-
сениновић прак. суда. — Петроније Кнежевић прак. —
Петар Илић прак. — Милан Јовановић полицај. — Ри-
ста Панић тргов. за сина Петра. — Владимир Лукић. —
Љубомир С. Боић. — Маринко Ристић папуција. — Јо-
ван Ђор-Илић земљеделац. — Живан Јовановић за сина
Миливоја. — Тодор Красавчевић тргов. Риста Тешић
Терзија. — свега 13. ком.

ЧАЧАК.

*Од ГГ. Ст. П. Баблијанин дијеловод. и Милоја Маслића
прак. суда общине Чачанске.*

ГГ. Живан Вуковић член общине чачанске за кћер
своју Цвету. — Стефан П. Бабљанин деловодсуда об-
штине чачанске. — Милоје П. Маслаћ практ. суда об-
штине чачан. — Јован Стијепановић тргов. за свога си-
на Стефана. — Алекса Радовић тргов. — Милан Вучићевић
тргов. за сина Светозара учен. I. раз. гим. — Ранко Ће-
рић тргов. за брата Добросава. — Алекса Бербовић тргов.
за сина Ђорђа учен. I. раз. основ. школе. — Јанаћко
Сотировић ткач Грк. — Никола Харизовић папуц. Грк
— Ђорђе Симић пандур суда общине чачан. — Милора-
д Ћевтовић кафеција за Илију сина Митра Гавровића. —

Миладин Мајсторовић кафеџија за Љубомира Стојановића — Аксентије Стојановић бербер за сестру Анку. — Јова Гавриловић за сина Живадића. — Димитрије Радовић за Вељка Радовића учен. I. раз. гим. — Василије Живковић тргов. за сестру Анку. — Јован Јелић трговац. — Јован Лукић терзија за кћер Јелену. — Радован Обреновић кавецџија. — Божин Негриновић за сина Јанићија 1. ком. — Таса Макчић за сестрића Николу. — Михаил Барутлић кафеџија. — Алекса Керковић — свега 24. ком.

КАРАНОВАЦ.

Од Г. Косте Костића секретара конзисорије ужичке.

Г. Његвво преосвештенство епископ ужички Јоаникин 3. ком. — Г. Јереј Василиј Протић парох карановачки 1. ком. — Г. Јереј Михаил Јахимовић парох грајачки 1 к. — Г. Јереј Димитрије Ђукнић парор шутачки 1. комад — свега 6. комада.

БЕОГРАД.

Скупио Г. Глигорије Зеленбаћевић прак. глав. контроле.

ГГ. Стев. Васиљевић канцел. совета. — Милан Стафановић прак. контроле. — Коста Лазаревић канцел. глав. контроле. — Николић Илија кафеџија. — Милош Канди. — Никола Андрејевић 2. ком. — Коста Новаковић берберин. — Милан Миловановић прак. гл. контроле. — Владислав Вујовић член совета. — Стефан Д. Матић. ученик. — Велисав Ђ. Миловановић ученик. — Гаврило Јеремић член совета. — Јевтимије Угричић член совета. — Борисав. Д. Бабић ученик. — Танасије Маринковичић канцел. гл. контроле. — Милан симић. III. кл. рачуноиспитатељ гл. контроле. — Константин М. Радивіоевић уче. II. разреда. — Михаил Живадиновић ученик. — Алекса Павловић практикант. — Коста Новаковић берберин.

Од Г. Светозара Милојевића прав. I. год.

ГГ. Лазар Пејчиновић прак. вар. Београда. — Петар Живковић IV. раз. гимназ. — Јеврем Дмитровић крушевљанин. — Димитрије Стаменковић. — Марко Илић. — Петар Здравковић. — Јован Милојевић II. раз. гимн. — Божидар Петровић I. раз. гим. — Петар Николић за сина Светозара и Николу. — 10. ком.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

P 19 Ср II 87. 1